

критичного ставлення до можливих культурних упереджень моделей, поєднання автоматизованого зворотнього зв'язку з людською рефлексією, а також чітких етичних і педагогічних рамок. Таким чином, штучний інтелект не замінює, а суттєво розширює можливості формування міжкультурної комунікативної компетентності, роблячи підготовку українських ІТ-фахівців більш конкурентоспроможною на глобальному ринку праці в умовах цифрової глобалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук А., Малюга О. Використання штучного інтелекту у вищій освіті: стан і тенденції. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2024. № 3 (1). С. 27-35. <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240302.04>.
2. Васильєв О. В. Можливості та ризики використання штучного інтелекту в освіті: вплив на формування цифрової компетентності педагогів. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 14. URL: <https://pedagogicalacademy.com/index.php/journal/article/view/584/467>.
3. Коломієць А. М., Кушнір О. І. Використання штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності: можливості та виклики. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2023. № 70. С. 45–57. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2023-70-45-57>.

ГАРБИЧ Ярослав

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

РОМАНИШИНА Оксана

науковий керівник, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ТУРИЗМОЗНАВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Феномен туризму в сучасному українському суспільстві виступає не лише раціональним засобом організації вільного часу та оздоровлення населення, а й вагомим ресурсом освітньої діяльності. Як доводять науковці (Н. Волкова [1], С. Кожушко [2], С. Літовка-Деменіна [3] та Т. Плачинда [4]), туризм сприймається як галузь наукового знання, що відображає спосіб буття мандрівників поза звичайним місцем проживання, задовольняє їх пізнавальні та рекреаційні потреби Цей факт актуалізує пошук інноваційних технологій для

якісної професійної підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю ІЗ Туризм та рекреація, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти.

Сфера туризму має змогу забезпечити різнобічний розвиток людини за рахунок ознайомлення у процесі подорожей та екскурсій із загальнолюдськими цінностями, регіональними та національними традиціями. Викладене вище актуалізує необхідність реалізації культурологічного підходу професійній підготовці майбутніх кадрів для сфери туризму, що передбачає пошук інноваційних форм удосконалення професійної готовності до майбутньої професії.

Провідна ідея вдосконалення професійної підготовки полягає у визнанні того, що система освіти коледжу як закладу фахової передвищої освіти на основі культурологічного підходу ефективно забезпечує реалізацію принципів полісферності, безперервності, багаторівневості та технологічності у професійному становленні та розвитку майбутніх фахівців-туризмознавців. Ще під час навчання студенти мають опанувати: різні види туризму; організацію туристично-краєзнавчої діяльності (походи до експедиції, екскурсії, краєзнавчий рух та ін.); туристично-пізнавальної (подорожі та прогулянки дошкільнят та молодших школярів та ін.); зміст туристично-оздоровчої роботи (походи та екскурсії з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я, рекреаційні подорожі та ін.); краєзнавчі дослідження (проектна та дослідницька діяльність з геології, екології, етнографії, історичної та військової реконструкції, палеонтології, метеорології, орнітології, географії та ін.).

У методологічному аспекті під час професійної підготовки здобувачів освіти за спеціальністю ІЗ Туризм та рекреація реалізується комплекс методологічних підходів: системного, що дозволяє досліджувати туризм та професійну підготовку майбутніх фахівців з позицій системності, цілісності, керованості, інтегративності результату; антропологічного, що розглядає людину як особу, відповідальну за свою освіту; компетентнісного, що розглядає якість освіти як прояв компетенцій та реалізацію загальних та фахових компетентностей; технологічного, що реалізується у змісті та методах, які використовуються в освітньому процесі. Однак, наголос під час професійної підготовки туризмознавців із дипломом фахового молодшого бакалавра ми робимо на культурологічному підході. У нашому розумінні саме цей підхід забезпечує здобувачам освіти можливість якісно оволодіти комплексом ціннісно-сміслових, нормативно-регулятивних і знаково-комунікативних засобів і механізмів, що забезпечують належний рівень професіоналізму та допомагають оволодіти культурою в туристичній сфері. З практичної точки зору культурологічний підхід передбачає:

– всебічний та об'єктивний аналіз результатів професійної діяльності під час формування готовності до майбутньої діяльності та вдосконалювати професійну культуру майбутнього фахівця сфери туризму;

– виявлення найбільш вагомих проблем, які існують в освітній сфері закладів фахової передвищої освіти, які готують туризмознавців;

– розробка авторської моделі формування готовності майбутніх фахівців-туризмознавців та впровадження її в освітній процес коледжу.

У підсумку відзначимо, що основна ідея туризму базується на знайомстві з іншими людьми як з України так і з інших країн, при цьому відбувається активний обмін власним досвідом, культурним менталітетом, життєвими та особистісними цінностями. З огляду на цей факт саме культурологічний підхід має бути в основі професійної підготовки майбутніх фахівців-туризмознавців, які здобувають освіту в галузі знань J Транспорт та послуги спеціальності J3 Туризм та рекреація навчаючись у закладах фахової передвищої освіти.

Подальші напрацювання будуть стосуватися вивчення можливостей активного використання інноваційних видів, форм та засобів організації освітнього процесу у коледжах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волкова Н. П. Колаборативне навчання як засіб формування полікультурної комунікативної компетентності при підготовці майбутніх фахівців у галузі туризму. *Наука і техніка сьогодні. Серія Педагогіка*, 2024. Вип. 9 (37). С. 297–307.

2. Кожушко С. П. Інтерактивні технології навчання у підготовці фахівців туристичної галузі до професійної взаємодії. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2017. Вип. 2 (14). С. 244–249.

3. Літовка-Деменіна С. Г. Педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців сфери туризму до екскурсійної діяльності в процесі професійної підготовки. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. Вип. 27. С. 189–192.

4. Плачинда Т. С. Професійна підготовка майбутніх фахівців туристичної галузі в умовах вимушеного карантину. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю утворення Льотної академії НАУ. Збірник наукових праць / За заг. ред. д.г.н. О.В. Колотухи. Дніпро : Середняк Т. К., 2021. 201–205.*

ГЕТТА Василь

*кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри технологічної освіти та інформатики,
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка*

РОЛЬ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ЖИТТЄВОЇ УСПІШНОСТІ

Сучасна освіта стикається з викликом: як підготувати фахівця, який не просто відтворює завчені алгоритми, а здатен створювати принципово нові технології?

Саме технічна творчість виступає містком між академічним фундаментальним навчанням та реальною виробничою практикою, дозволяючи студентам трансформувати отримані теоретичні знання у практичні рішення.